

Mesurar allò que la cultura fa: entre indicadors, límits i sentit

Published by [Interacció](#) [1] on 07/06/2023 - 08:00 | Last modification: 28/04/2026 - 17:11

El Manual *Measuring the social dimension of culture* (MESOC) s'inscriu en un moment en què la política cultural europea intenta resoldre una tensió persistent: la necessitat de demostrar l'impacte social de la cultura sense reduir-la a allò que és fàcilment quantificable. El document no parteix d'una ingenuïtat metodològica. Assumeix, més aviat, que el problema no és només tècnic sinó conceptual: què vol dir exactament "dimensió social" de la cultura i com es pot traduir en evidència útil per a la decisió pública.

El projecte MESOC proposa un marc d'anàlisi que vincula cultura i democràcia a través d'un sistema d'indicadors estructurat en diferents dimensions. En el camp cultural, el model identifica quatre àmbits clau: la participació cultural (tant activa com passiva), les polítiques públiques que configuren el sector, la dimensió econòmica i les condicions d'accés en termes d'equitat. Aquesta arquitectura no pretén capturar tota la complexitat del fet cultural, però sí establir un llenguatge compartit que permeti comparar contextos i orientar polítiques.

El punt de partida és significatiu. La participació cultural no es redueix a l'assistència a activitats. Inclou formes diverses d'implicació, des de la creació artística fins al voluntariat o l'ús digital, i es defineix com un procés que incrementa el capital cultural i contribueix a la construcció d'identitat. Aquesta definició amplia el camp d'anàlisi, però també el complica. Mesurar la participació deixa de ser una qüestió de comptar públics i passa a exigir una lectura més fina dels usos i significats.

El document insisteix en aquesta dificultat. Els indicadors disponibles tendeixen a privilegiar dimensions quantitatives, perquè són comparables i operatives. Ara bé, la dimensió social de la cultura inclou efectes menys tangibles: cohesió, benestar, capacitat crítica, qualitat de la vida democràtica. Aquests impactes són difícils d'aïllar i encara més de atribuir causalment a una política cultural concreta. La literatura revisada pel MESOC assenyala, de fet, la manca de metodologies robustes per mesurar aquests efectes i el risc de simplificació que comporta forçar-los en sistemes d'indicadors estàndard.

D'aquí que el manual no es limiti a proposar un quadre tècnic. També obre un debat sobre els límits de la mesura. La cultura contribueix a la vida social de manera difusa, sovint indirecta i acumulativa. Pretendre capturar aquesta contribució amb instruments dissenyats per a altres àmbits pot desplaçar el focus cap al que és mesurable i invisibilitzar el que és rellevant. En aquest sentit, el projecte reconeix la necessitat de combinar dades quantitatives amb aproximacions qualitatives, així com d'incorporar contextos i narratives que donin sentit als resultats.

Un altre element central és la relació entre cultura i governança democràtica. El marc MESOC situa la participació
Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC). Diputació de Barcelona. Montalegre, 7. Pati Manning. 08001 Barcelona. Tel. 934 022 565

cultural com a indicador vinculat a la participació cívica i a la qualitat democràtica, suggerint que la cultura no només reflecteix la societat sinó que contribueix a configurar-la. Aquesta lectura reforça la idea de la cultura com a infraestructura social, capaç d'articular vincles, generar confiança i facilitar formes d'implicació col·lectiva.

En conjunt, el Manual dibuixa un camp en construcció. Ofereix eines per avançar en la mesura de la dimensió social de la cultura, però al mateix temps adverteix dels seus límits. El repte no és només disposar de millors indicadors, sinó evitar que aquests acabin definint allò que la cultura és capaç de fer. En última instància, la qüestió no és com mesurar millor, sinó què estem disposats a reconèixer com a valor públic de la cultura.

Referència

Bonet, L., i Calvano, G. (Eds.). (2023). *Measuring the social dimension of culture: Handbook*. Trànsit Projectes.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: avaluació de polítiques culturals

Tags: participació cultural

Tags: governança cultural

Tags: valor públic de la cultura

Tags: recerca cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2023/mesoc>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/mesoc-handbook-final-june-2023.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8384>